

Rettelser og tilføjelser

Litteraturnøglen:

1021 T. Skotte Hammer & J. Bek Pedersen, *Det grønne Højreby I-II*. 1977; b *Det grønne Nakskov*. 1975.

1022 Skovindberetninger til Stednavneudvalget (nu Institut for Navneforskning) 1919–33.

Bind 1:

side 43 spalte 1: tre bregner i våbenskjoldet for den lollandske uradelslægt Been (1300-t) og for kirketjeneren Johan Bralstorp i Haderslev (1400-t).

s. 60 billedtekst: der blev ved Rebild brændt kul af bølgeknippel fra Rold skov.

s. 63 sp. 1 lin. 14 f.n.: plantet for skovrider G. H. Oppermann og hans kone; nu kun blikoverdækket stub.

s. 63 sp. 1 lin. 20 f. n.: i Lindved.

s. 63 f: 18 *Adam og Eva*, meget gamle træer ved vejkryds i Løvenholm skov ved Avning.

19 *Birgits Graner* i Fuglevænget, Fuirendal skov, plantet ved komtesse Birgit Holsteins fødsel; faldt oktober 1967.

20 *Bodenhoffs Graner* i Boserup skov (1022).

21 *Borgstrøms Graner* i Rude skov, opkaldt efter familien Borgstrøm, der lejede sig ind på Bisserup skovfogedsted.

22 *Bryggerens Graner* i Corselitze skovdistrikt (1022 1925); nord for arealet hvor de stod går vejen Bryggerens Linie, dette navn er ca. 125 år gl.

23 *De tolv Apostle* i Støvringgård Klosters skovdistrikt, 1927 var kun syv tilbage (1022).

24 *Dødemandsgranerne* i Løvenholm skov ved Avning, her havde en mand hængt sig (107 1979).

25 *Familiegranerne, Skovriderfamilien, Skovriders Graner* eller *Skovfogedgranerne* – tolv douglasgraner, der stod i halvcirkel ved Vestre Hovedvej i Rude skov; plantet o. 1885 af skovrider A. C. Oppermann til minde om hans kone og børn; væltede på nær tre–fire under oktoberstormen i 1967.

26 *Fischers Graner* ved Alléhuset på Holsteinborg; F. var i århundredets begyndelse en gl. hjulmager, som boede i huset; væltet 1967.

27 *Fiskergranerne* i Frijsenborg skovdistrikt (1022 1924).

28 *Gois'es Træ*, forsvundet kæmpestor ædelgran ved skovfogedstedet i Holsteinborg Dyrehave, plantet for Estrid Ingeborg Holstein (f. 1887).

29 *Hattemagergranerne*, Norring Vesterskov under Frijsenborg (1022 1924).

30 *Johannes' Graner*, Charlottedal skovdistrikt ved Slagelse (1022).

31 *Morten Jensens Graner* plantet 1856–60 i Rude, indgik i Ludvigsskoven under Holsteinborg; smst. 32 *Ole Nielsens Graner*, rødgraner plantet 1852 i Ludvigsskoven; O. N. var landmand i Stærred.

33 *Nø's Træ*, douglas-, siden ædelgran s. f. Andemosen i Rude skov, plantet for Ellen Elisabeth Holstein (f. 1885) gift Moltke på Basnæs; nu en rødtjørn.

34 *Polakgranerne* i Løvenholm skov ved Avning; ved dem boede under sidste krig en tysk desertør det meste af et år (107 1979).

35 *Postgranerne* i Frijsenborg skovdistrikt (1022 1924).

36 *Prinsessegranen*, enligtstående træ i Palsgård skovpart (1022 1919).

37 *Skovridergranerne* i Vemmetofte Klosters skovdistrikt (1022 1923).

38 *Skovrider Andersens Fyr* i Gram skovdistr. (1022 1923, nu ukendt).

39 *Valdes Graner*, fire store træer i Gl. Dyrehave ved Holsteinborg; Valde Nielsen var kusk på Holsteinborg ligesom hans to sønner.

s. 68 sp. 2 linje 23 f. o.: splindetræer slettes, i stedet: *fyrrepinde, pøger*.

s. 69: Weymouthfyrrens bark har eller havde medicinsk anvendelse.

s. 69 sp. 2 lin. 15 f. o.: 1933; lin. 16: 228e 2, 487.

s. 70 sp. 1: Harpefyren er en gran.

s. 80: *Skovfoged Jørgensens Thuja* – en cypres i Syllinge skov.

s. 72 lin. 25 f. o.: Enebærrodde i Odense fjord.

s. 93 sp. 1: det sidste neg blev i det sydøstlige Sønderjylland kaldt *fok'en*, vel med betydningen mandlig kønsdel (250d 97f jf. 79).

s. 107 sp. 1: det sønderjyske *mulebrød* var suppe på flæsk og kød, hvori man under kogningen kom en tyk skive rugbrød (107 1979).

s. 150 sp. 1 lin. 16 f. n.: at sno halm hed i Jylland at stryge simer.

s. 160 sp. 1: mannagrøden skulle kunne modvirke den lollandske syge (malaria) (545 6/9 1976).

s. 163 sp. 1 øverst: Dactylis.

s. 179 sp. 1: det hørte til gartnerlærlingens „duelighedsprøve“ at spise lidt af den meget skarptsmagende rodstok (Nykøbing F.; 107 1979).

s. 208 sp. 2: i stednavnene Påskeliljeskoven, Humble s. på Langeland, Påskeliljekrogen, -lunden i Frydenborg skovpart, Krarup s. (1022 1924).

- s. 200 sp. 2: et husråd er at gnide insektstik med overskåret løg.
- s. 222: to liljekonvaller i våbenskjoldet for Ove Ovesen i Gravlev (1416), slægten tog i 1500-t navnet Kaas.
- s. 225: *kong Salomons sværd* (517 11/11 1977).
- s. 237: valnødder med skal kan inden stenlaget udvikles henkoges til et velmagende syltetøj.
- s. 238 sp. 1: *Borgmesterbirken* i anlægget ved Nakskov jernbanestation; borgmester Marius Nielsen var med til at bestemme, hvor træet blev plantet o. 1945 (1021b 24).
- s. 238 sp. 1 ned.: Jesper havde skriftet sine synder ind i træet, de ville blive overført på den, som fældede det (Poul Lorenzen, 1918).
- s. 262 sp. 2: eleverne i Sorø Akademis skole havde en nøddeeftermiddag fri (o. 1900, Poul Lorenzen).
- s. 282: under den tyske besættelse anlagdes i NSjælland en garveekstraktfabrik som forarbejde bark af eg og nåletræ.
- s. 291 sp. 2: *Kvindeegen* ud for Nykøbingvej 237 i Stubbekøbing, plantet af borgere i Nr. Ørslev og Systofte; iflg. klausul i skødet er grunden med egen hjemfalden hvis der ikke tre år i træk er mødt nogen op ved træet 3. pinsedag for at rengøre stykket og mindes kvindernes valgret (545 8/4 1978).
- s. 291 sp. 2 linie 6 f. n.: Valdemarerne.
- s. 292 sp. 1: 3 *Adam og Eva* – Adam faldt 1941 (1021 1,87).
- 6 *Ambrosiusegen* blev fredet 1921.
- 10 *Assistentens Eg* eller *Lermoseegen*, opkaldt efter forstassistent Knutsen, som 1873–1922 boede i skovfogedhuset og altid blev kaldt assistenten.
- s. 294: 20 *Bolleregen* kaldes på grund af dens høje alder også *Vikeegen* (65 19/10 1964).
- s. 295: 33 *Båds Eg*, opkaldt efter skovfoged Frederik Baad (1901–53).
- s. 296: 47 *Den flade Eg* ved Store Vestensø, var konkav i syd- og konveks i nordsiden; væltet o. 1940 (1021 1,84f).
- s. 297: 54 *Den snoede Eg* stod meget nær Rytterknægten (nr. 223) og Baggesens Eg (nr. 12), en muret sokkel støttede træet.
- s. 299: 110 *Hammershøjegen* blev o. 1920 forøvet af kunstneren; også kaldet *Degneegen* fordi den står på fhv. degnelod (1021 1,78,82).
- s. 302f: billederne viser *Kongeegen* nr. 151.
- s. 304: 175 *Langetegen* er ikke forsvundet.
- s. 305: 178 *Ludvig Holsteins Eg*; hans yndlings-træ, liggende under det og med udsigt til noret skrev han nogle af sine digte.
- s. 305: 187 *Mosskovegen* ved Store Økssø i Rold skov, navnet foreslået 1930 af skovfoged Henrik Nielsen; egen blev 1922–23 fritstillet og er fredlyst som ornamenttræ (836 nr. 20, 1972).
- s. 306: 197 *Nøgleegen* blev fredet 1935.
- 199 *Nørrerodsegen* faldt for oktoberorkanen 1967.
- 200 *Nå-Ege* er nu navnet på skovfogedstedet.
- s. 308: 246 *Store Vestensø Egen* gik til grunde 1927.
- s. 311: 271 *Ugleegen* væltede i 1930'erne, stammen havde næsten 6 m omfang (1021 1,85).
- 272 *Ulrichs Eg*, blev iflg. traditionen plantet 1664 for storkansler Ulrich Adolph Holstein; i Fuirendal Lund er *Ulrichs Træ* valgt som repræsenterende greve Ulrich Holstein (f. 1949).
- 286 *Østofteegen* står i den lille skov Høltet ved præstegården.
- 287 *Anders Frans' Eg* i Selsø Østskov ved Roskilde; skovarbejderen A. F. stod og huggede træer ved den gamle eg, da et træ faldt så uheldigt, at det rev hans ene øre af (107 1979).
- 288 *Askemoseegen* ved Kristianssæde (1021 1, 84).
- 289 *Baches Ege* ved Ryegård hovedgård, opkaldt efter skovrider H. Bache (1022 1930).
- 290 *Baronessens Eg* i Bognæs skovpart under Selsø-Lindholm ved Roskilde; nu ukendt, måske fældet 1928–30 (1022 1924; 107).
- 291 *Bådegen* i St. Hestehave under Stampenborg (1022 1925).
- 292 *Christians Træ* i engdraget Erben, Fuirendal skov, plantet 1952 ved greve Chr. Holsteins fødsel.
- 293 *Den femstammede Eg* i Pederstrup park VLolland, nu kun 4 stammer tilbage; et lyn skal have flækket den oprindelige stamme i fem dele. Man har set en komtesses genfærd ved træet. Vil et kærestepar vide, om forbindelsen holder, skal det gå forbi træet – viser genfærdet sig og det ryster på hovedet bør forbindelsen afbrydes, men smiler eller nikker hun bliver det et lykkeligt par (1021 1,82; 107).
- 294 *Den hule Eg* i Reventlowsparken VLolland; fredet 1927, væltet o. 1960 (1021 1,86).
- 295 *Den krøllede Eg* i Ravnholt skov ved Bløvstrød; skovløber Ole Andersen hjalp træet efter at et lyn havde næsten ødelagt det (1022 1924).
- 296 *Den lynramte Eg* i Holsteinborg skovdistrikt, det meget store træ blev talrige gange ramt og meget arret af lyn, en samling graner groede op om træet og fik samme navn; alle væltet af oktoberorkanen 1967.
- 297 *Duekrogsegen*, stor eg i skovpart med dette navn ved Kristianssæde (1022 1924).

- 298 *Ellen Rasmus' Ege* i Syllinge skov, Holsteinborg skovdistrikt (1022).
- 299 *Gabrielles Eg*, Bognæs skovpart under Selsø-Lindholm; nu ukendt, måske fældet 1928–30 (1022 1924, 107).
- 300 *General Kroghs Eg* i Liliendals park SSjælland, fredet 1932. General Christoph v. Krogh blev 1790 gift med en datter af greve Adam Knuth til Liliendal.
- 301 *Grev C. A. V. Knuths Eg* smst. som nr. 300, fredet 1932.
- 302 *Grev P. Moltkes Eg* i Gram skovdistr.; greven skød her fire ræve i to skud (107 1979).
- 303 *Grevens Eg* ved Egeskov SFyn (1022 1923).
- 304 *Grævlingeegen* i Gram skovdistr. (1022 1923, nu ukendt).
- 305 *Holtens Ege* ved Kristianssæde, skovrider Just Holten skrev om egne ved Kristianssæde.
- 306 *Hosekræmmeregene*, Giesegårds 3. skovdistr., en hosekræmmer boede tæt ved dem (1022 1923).
- 307 *Kammerherrens Eg* i Moesgårds skovdistr. s.f. Århus, opkaldt efter Chr. Dahl, der 1838 købte Moesgård af staten.
- 308 *Kirkegårdsegen, Sparekasseegen* i lille lund i Buskerudsmarken, der 1817 blev slægten Holsteins kirkegård; som den første begravedes 1836 Fr. Adolph Holstein, stifteren af Danmarks første pengeinstitut, fra 1810 Sparekassen for Grevskabet Holsteinborg og Omegn. Sml. 258 Kirkegårdsbøgene.
- 309 *Klüwers Ege* i Rude skovdistr. (1022); Wolf H. Chr. Ludv. Klüwer nævnes 1790 som godsforvalter på Furiendal, 1801 også Holsteinborg; omtalt 1892 som „de ældste ege“ fra 1802; tilbageværende bevares.
- 310 *Knud Højgaards Ege* plantet 1967 hvor Adam (nr. 3) stod som gave da ingeniør K. H. fyldte 89 år; skilt med navnet ved træet.
- 311 *Knudseg* i Havreballe skov under Marselisborg (1018 4/4 1926).
- 312 *Komtesse Margrethes Eg* i Gram skovdistr. (1022 1923).
- 313 *Kongeegen* ved hovedvej A 1 nær Haverup v.f. Sorø; blev ved vejudvidelse sikret med en stensætning (Sorø og Omegns Avis 8/11 1978).
- 314 *Lille Vestensø Egen* nær 208 Pederstrup-egen, faldt for oktoberorkanen 1967.
- 315 *Mads Bertrams Eg* i Gram skovdistr., skilt på stammen oplyser, at skovarbejderen M. B. 1795 lagde det agern hvoraf træet spirede.
- 316 *Majorens Ege* i Nederskoven under Meilgård (1022 1923).
- 317 *Margretheegen* ved Lollands Højskole i Søllested, plantet 1953 i forbindelse med vedtagelsen af den ny grundlov, som gjorde prinsessen til tronfølger.
- 318 (*Tante Mie's Træ* på kæmpehøj i Gl. Bisserup Dyrehave; de tre søskende Mie, Fanny og Chr. Wilh. Evers boede om sommeren i pension Musse, og Mie elskede dette træ.
- 319 *Mindeegen* plantet befrielsesdagen 5/5 1945 ved Græsted præstegård.
- 320 *Misses Ege* i Meilgaard skovdistr. (1022 1923).
- 321 *Møllerens Ege* plantet o. 1850 på Gl. Rude mølles tjenestejord.
- 322 *Ostekaregene* ved den nu udtørrede sø Oste-karret i østsiden af Furiendal skov.
- 323 *Rudbjerggårdegen* i Vindeholmeskovene VLolland; omtalt (uden navn) 1863 (949 160).
- 324 *Skomageregen*, smuk gl. fritstående eg ved Borresø, opkaldt efter skomager i Tranekær, som endte sine dage her.
- 325 *Skovriderens Eg* i Moesgård skovdistr., opkaldt efter skovrider Pries (1022).
- 326 *Skovrider Kochs Eg* n.f. Brahetrolleborg skovfogedbolig (1022 1924).
- 327 *Spidsegen* i Tokkekøb Hegn (1022 1924).
- 328 *Sølvbryllupsegen*, to træer med kobberplade i Holsteinborg park, plantet i anledning af Ludvig og Mimi Holsteins sølvbryllup 1975; smst. ege med samme navn plantet 1947 ved Erik og Polly Holsteins sølvbryllup.
- 329 *Troldegen* i Nordre Tågerød skov under Vallø stift (1022 1934).
- 330 *Tvillingegen* i lindeskoven ved Vindeholme VLolland, med forneden todelt stamme; stormfældet 1956 efter at den ene stamme var visnet. Der har stået en anden Tvillingeg på mark n.f. skoven.
- s. 314 sp. 1: kronens ejendommelige form på en gammel eg i anlæg ved Nykøbing M. skal iflg. en tavle på træet skyldes, at østrigske soldater 11/5 1864 med sabler huggede toppen af det unge træ for at pynte sig med frisk egeløv til paraden for general Gablenz (65 19/10 1964).
- s. 315 sp. 2: to ege i Sdr. Fredskov (»Tasken«) i Vesterborg s. VLolland var brandtræer for gården Brunsvang. Det ene træ blev stormfældet o. 1905, kort efter brændte Brunsvang og en nabo-gård. Nogle år senere ville skovarbejdere fælde den anden eg, men blev advaret: så ville Brunsvang igen brænde; deres øksehug ses endnu i stammen (659 25/10 1973).
- s. 316 sp. 2: gl. eg er brandtræ for ejendom i Fjelby SALS, smst. eg i skel ml. to marker for hele byen (885 55, 1979, 329, 341).
- s. 317 sp. 1, mellem linje 16 og 17 f.n. indføjes: 2304; (13) 161 1930/5:2254; (14) 488j 2,460;